

Antarktyda

– niezwykły kontynent

Praca konkursowa

Dziecko w szkole powinno mieć możliwość wszechstronnego i harmonijnego rozwoju. Będzie się on najpełniej dokonywał przez ideę nauczania zintegrowanego.

■ **Monika Szczepańska**

Zadaniem nauczyciela jest udzielanie dziecku pomocy w dążeniu do osiągnięcia najlepszych efektów intelektualnych, psychomotorycznych, emocjonalnych czy społecznych.

Respektowanie indywidualnej drogi rozwoju ucznia, ze względu na zróżnicowane potrzeby powoduje, że w procesie dydaktycznym musi jednocześnie stosować sterujące i oferujące wspieranie rozwoju. Wymaga to od nauczyciela umiejętnego łączenia treści, metod i form pracy. Ma on pomagać dziecku myśleć, rozumieć i uczyć się. Ważne jest, aby w przygotowanych sytuacjach dydaktycznych nauczyciel przyjął postawę osoby, która proponuje, zachęca do szukania odpowiedzi i motywuje do stawiania pytań.

Uzyskać to może, dając dzieciom do wyboru kilka ofert tego samego zadania, których wykonanie doprowadzi w efekcie końcowym do osiągnięcia zaplanowanych celów. A w przypadku uczniów kreatywnych i samodzielnych zachęcać do twórczej ak-

tywności. Pomagać odkryć uzdolnienia i zainteresowania, stymulować właściwy rozwój w różnych kierunkach, promować uczniów zdolnych w środowisku.

Wspieranie rozwoju uczniów na poziomie edukacji elementarnej powinno odbywać się w każdych warunkach i poprzez realizację różnych tematów.

Antarktyda – niezwykły kontynent to temat, na podstawie którego chciałam zaprezentować omawiane zagadnienia. Inspiracją dla mnie stanowił IV Międzynarodowy Rok Polarny, który rozpoczął się 1 marca 2007 roku.

Przeprowadzone zajęcia wykazały bardzo dużą aktywność uczniów, pobudziły ich do działania i przyczyniły się do zaspokojenia wielu indywidualnych potrzeb.

1. Uczniowie zainteresowali się zagadnieniami dalszego środowiska, na które wszyscy mamy wpływ i od naszych postaw zależą dalsze losy życia na Ziemi. Chętnie poszukiwali literatury i filmów na ten

- temat. Zwracali uwagę na programy popularnonaukowe prezentowane w telewizji i w szkole dzielili się uwagami po ich obejrzeniu.
2. Kształtowali umiejętności podpatrywania przyrody oraz przenoszenia pozytywnych zachowań do życia człowieka:
 - a) potrafili wskazać możliwości i korzyści wynikające z pracy w grupie na przykładzie współdziałania kolonii pingwinów żyjących w niezwykle trudnych warunkach klimatycznych.
 - b) na przykładzie rodziny pingwinów dostrzegali ważne różnice i cechy wspólne zarówno dla grupy rówieśników, jak i rodziny. Podejmowali próby hierarchizacji treści.
 3. Uczniowie zdolni realizowali się w samodzielnym dochodzeniu do wiedzy oraz wychodzili ponad treści programowe. Taką szansę dała im praca metodą projektu przy przygotowaniu foldera o Antarktydzie. Było to możliwe z uczniami na poziomie kształcenia zintegrowanego, dzięki pewnym modyfikacjom zasad obowiązujących w pracy tą metodą aktywizującą. Przebiegała według następujących etapów: podanie tematu projektu, zebranie i opracowanie materiałów, prezentacja i ocena. Realizacja projektu trwała miesiąc, poza zajęciami lekcyjnymi. Uczniowie chętnie szukali informacji, angażowali się i byli bardzo dumni z efektu swojej pracy. Największą satysfakcję odczuli, gdy rozdali broszurki kolegom.
 4. Zróznicowany poziom zadań oraz form pracy pozwolił na rozwój i osiągnięcie sukcesów każdemu dziecku, nawet uczniom słabym.
 5. Zajęcia plastyczne połączone z zabawą systemu *Edukacja przez ruch* (D. Dziamska *Edukacja przez ruch Kropki, kreski, owale, wiązki*, WSiP, Warszawa 2004) pozwoliły na usprawnianie poszczególnych funkcji rozwijających się organizmów. Powstała zbiorowa praca plastyczna. W zajęciach tego typu uczniowie mniej zdolni chętniej pracowali, a motywem działania było wspólne dzieło.
 6. Praca w grupach stworzyła szansę przełamywania lęków i oporów w realizacji wspólnych zadań, uczyła odpowiedzialności, asertywności, zapobiegania konfliktom wynikającym z niewłaściwej komunikacji, wykorzystania indywidualnych umiejętności podczas wykonywania zadań.
 7. Uczniowie bez oporu ulepszali swoje umiejętności językowe, orograficzne, stylistyczne, gdyż stosowali je praktycznie, opracowując grę dydaktyczną. Doskonali budowanie zdań oznajmujących i pytających, o wiele sprawniej przebiegało tworzenie rymów, sami odczuwali konieczność korzystania ze słowników ortograficznych. Sięgali po informacje do różnych książek. Wspólne opracowanie instrukcji gry zobligowało dzieci do przestrzegania zasad i praktycznie wyeliminowało powstawanie konfliktów w trakcie rozgrywek. Motywacją do pracy była chęć wykonania gry dydaktycznej, w którą będą grać ze swoimi rodzinami. Nikogo nie trzeba było namawiać do wykonania własnej planszy. Dzieci podsunęły pomysł, aby wykonać jedną małą planszę do klasy, gdyż mniej zajmuje miejsca i będzie można w nią grać w wolnych chwilach na dywanie czy przy stoliku.
 8. Zagadnienia matematyczne także przybrały formę ćwiczeń praktycznych:
 - a) układanie treści zadań tekstowych z jednej strony ograniczało uczniów – ponieważ zostały podane działania i wyrazy, z drugiej dawały możliwość samodzielnego decydowania o stopniu trudności – ze względu na dużą ich różnorodność. Każdy znalazł coś na miarę swoich możliwości;
 - b) zupełnie naturalną czynnością było posługiwanie się linijką, budowanie i nazywanie cech wielokątów, gdyż posłużyło do utworzenia pól w grze dydaktycznej.

9. Elementem łączącym wszystkie zajęcia były także „kostki lodu” – białe kartoniki, którymi manipulowali uczniowie. Budowali z nich góry lodowe na makiecie, wykorzystywali do ćwiczeń ruchowych i konkursów na balu karnawałowym, zbudowali zagrodę dla pingwinów i piramidę najważniejszych wartości dla rodziny. Spełniły również swoją rolę terapeutyczną, ponieważ uczniowie samodzielnie, przy ich użyciu organizowali różne zabawy, manipulowali nimi, konstruowali, pracowali w grupach itp.
10. Zaspokajane były także potrzeby emocjonalne poprzez kontakt z literaturą dziecięcą. Staram się dbać o zdrowie emocjonalne moich wychowanków poprzez codzienny udział w programie *Czytające szkoły*, którego autorem jest *Fundacja ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom*. W tym celu została zaproszona Królowa Śniegu, która przeczytała baśń J. CH. Andersena *Królowa Śniegu*. Postać ta i przeczytana baśń wprowadziły uczniów w dobre samopoczucie. Miało to swój wyraz w pozytywnych opiniach, uśmiechach na twarzach i listach, które dzieci napisały po balu do Królowej Śniegu.
11. Z dużą satysfakcją obserwowałam, jak dzieci grają we własną grę. Sięgały po nią bardzo chętnie. Najciekawsze było to, że nie zależało im, by jak najszybciej dotrzeć do mety, lecz aby jak najczęściej stawać na niebieskich polach i odpowiadać na pytania, za które zdobywali punkty. Wyniki ewaluacji po realizacji tego tematu pozwalają stwierdzić, że zaplanowane i zrealizowane zajęcia oraz stosowane metody aktywne wywołały pożądane zmiany osobowości uczniów oraz pełniejsze wykorzystanie ich potencjalnych możliwości. Wspierając i respektując odmienność każdego z nich, dały szansę na rozwój indywidualnych potrzeb i własnych talentów.

Przygotowanie do zajęć

1. Wykonanie folderu o Antarktydzie – praca metodą projektu z zespołem uczniów.
2. Zgromadzenie białych płócien, przygotowanie białych kartoników do wykonania makiety krainy wiecznych lodów.
3. Zaproszenie aktora z teatru lub innej osoby dorosłej do odegrania roli Królowej Śniegu.
4. Przygotowanie sali na bal karnawałowy pod hasłem: „W krainie wiecznych śniegów”.

Temat: Wizyta w zaczarowanej zagrodzie

Cele operacyjne

Uczeń:

- wie, że w wyobraźni wszystko może się zdarzyć,
- słucha z zainteresowaniem tekstu czytanego,
- wyodrębnia w utworze postaci i zdarzenia,
- samodzielnie redaguje zdania na określony temat,
- rozwija swoją sprawność fizyczną i poczucie rytmu,
- umie odczytywać wskazania termometru, dokonywać obliczeń różnicy temperatury występującej w Polsce i na Antarktydzie,
- szuka ciekawych rozwiązań plastycznych,
- współdziała w zespole,
- próbuje dokonać oceny swojej pracy.

Metody: opowiadanie, pogadanka, ćwiczenia praktyczne, metoda wspierająca czytanie ze zrozumieniem, praca z globusem, drama, gra dydaktyczna, wystawa.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa, grupowa.

Środki dydaktyczne: makieta gór pokrytych śniegiem; utwór A. Vivaldiego pt. *Zima* z cyklu *Cztery pory roku* (w: *Kształcenie zintegrowane klasa 2 Wesola szkoła* płyta 2, WSiP Spółka Akcyjna, Warszawa 2002); książka A. i Cz. Centkiewiczów *Zaczarowana zagroda*, Krajowa Agencja Wydawnicza,

Warszawa 1969; kartki z tabelami dla grup; globusy; Gra i gimnastyka w jednym *Wygi-bajtus podróżnika*, ZP „ALEXSANDER”, Chwaszczyno; kasetą *Pląsy z długą brodą*, Agencja RYTM, Gdynia; duży karton, materiały papiernicze, pudełko owinięte białym papierem.

Przebieg zajęć

1. Oglądanie makiety gór pokrytych śniegiem (białym płótnem). Samorzutne wypowiedzi dzieci na temat makiety.
2. Podanie przez uczniów propozycji spędzenia czasu w szkole. Zapisanie ofert i przyjęcie do realizacji wybranych pomysłów.
3. Zapoznanie z treścią lektury A. i Cz. Centkiewiczów *Zaczarowana zagroda*. Konfrontowanie przewidywań uczniów z treścią opowiadania. Tekst należy podzielić na tyle części, ile jest zdań w tabeli. Przed odczytaniem poszczególnych fragmentów uczniowie w grupach określają, czy kolejne zdanie zapisane w tabeli jest

prawdziwe czy fałszywe. Zapisują *P* lub *F* na kartce w lewej kolumnie tabeli. Po wysłuchaniu treści udzielają odpowiedzi w kolumnie z prawej strony. Poszczególne części tekstu odczytuje nauczyciel i wzorowo czytający uczniowie.

4. Analiza wykonanego zadania. Za wszystkie prawidłowe odpowiedzi przed i po wysłuchaniu opowiadania grupy zdobywają pingwinki.
Na zakończenie ćwiczenia wszystkie ptaki umieszczają na Antarktydzie.
5. Swobodne wypowiedzi na temat lektury. Określenie nastroju opowiadania. Wyodrębnienie postaci głównych i drugoplanowych. Wyjaśnienie tytułu lektury *Zaczarowana zagroda*. Ustalenie miejsca wydarzeń.
6. Odszukanie Antarktydy na globusach.
7. Zajęcia ruchowe:
 - swobodne poruszanie się naśladowujące kołysanie pingwinów podczas chodzenia,
 - chodzenie gęsiego,

Prawda czy fałsz? – metoda wspierająca czytanie ze zrozumieniem

Lp.	Odpowiedź przed czytaniem	Stwierdzenie	Odpowiedź po wysłuchaniu tekstu
1.		Profesor pobiegł powiadomić naukowców, że będą obrączkować pingwiny.	
2.		Łapali pingwiny i zakładali im obrączki.	
3.		W oceanie pojawiła się łódź podwodna z innymi naukowcami.	
4.		Przyrodnicy namalują każdemu pingwinowi taki „krawacik” jaki miał Elegancik.	
5.		W zagrodzie został tylko jeden ptak.	
6.		Następnego dnia wszystkie pingwiny siedziały w zagrodzie.	
7.		Nad chatą przelatowały żurawie.	
8.		Przyrodnicy pobiegli zobaczyć, w jaki sposób ptaki wychodzą z zagrody.	
9.		Z różnych stron świata napływały meldunki o wędrówkach pingwinów.	
10.		Elegancik już nie powrócił do swego gniazda.	

- trzymanie jajek na stopach i przekazywanie drugiemu rodzicowi,
 - noszenie piskląt pingwinów (maskotek) na stopach,
 - poruszanie się na brzuchu – na kocykach,
 - zabawa muzyczno-ruchowa *Pingwinek*,
 - wchodzenie na ławeczki oparte o drabinki i zjeżdżanie z nich w dół,
 - budowanie piramid z kostek lodu – kartonowych pudełek,
 - celowanie w ściany lodowej zagrody,
 - noszenie pudełek na głowie.
8. Odczytywanie i zaznaczanie temperatury na papierowych termometrach, najwyższa i najniższa temperatura, obliczanie różnicy temperatury występującej w Polsce i na Antarktydzie.
9. Wykonanie kolonii pingwinów.
- Do stołu przyklejamy taśmą klejącą duży szary karton. Dzieci odłamują po dwa kawałki lodu (styropianu), i ustawiają się wokół stołu. Maczają styropian w białej farbie i słuchając piosenki *Pingwinek* odbijają wzory na kartonie. Wykonują rytmiczne ćwiczenia graficzne jedną ręką, oburącz i naprzemiennie. Na słowa *i raz, dwa, trzy* przesuwają się o trzy kroki w lewo lub w prawo, zabawą kieruje nauczyciel. Tak przygotowany karton stanowi tło do pracy plastycznej.
 - Uczniowie wykonują pingwiny:
 - a) według własnych pomysłów z zastosowaniem dowolnych technik plastycznych,
 - b) według przygotowanych wzorów.
 - Naklejenie pingwinów na karton.
10. Zabawa w kontynenty *Wygibajtus podróżnika* – gra dydaktyczna dla uczniów, którzy wcześniej zakończą pracę plastyczną.
11. Zorganizowanie wystawy, ocena pracy.
12. Podsumowanie dnia i samoocena.
- Uczniowie siedzą w kole na dywanie, na środku leży stos białych pudełek (kostek lodu). Nauczyciel pyta:

– *Czego się dzisiaj nauczyliście?*

Za każdą prawidłową odpowiedź otrzymujemy pingwinka

Nie jest tak łatwo zbudować piramidę z lodowych kostek, a jeszcze trudniej trafić w nią piłką

Ostatni pingwin ucieka z zaczarowanej zagrody

– *Jakie zadanie sprawiło wam najwięcej trudności?*

– *Co było najprzyjemniejsze?*

Po każdej odpowiedzi dziecko bierze jedno pudełko, na koniec wspólnie budują na macie zagrodę dla pingwinów.

Temat: Uczymy się od pingwinów

Cele operacyjne

Uczeń:

- czyta poprawnie, wyszukuje w tekście fragmenty na określony temat,
- wie, jakie informacje powinien zawierać folder (broszurka),
- umie korzystać z różnych źródeł wiedzy,
- wzbogaca słownictwo na określony temat,
- rozumie znaczenie życia i współpracy w grupie,
- wykorzystuje lupę do obserwacji przyrodniczych,
- umie układać i rozwiązywać zadania tekstowe,
- zna znaczenie ruchu na świeżym powietrzu,
- przedstawia treść środkami pozawerbalnymi,
- dostrzega charakterystyczne cechy przedmiotów i przedstawia je w formie opisu.

Metody: praca z tekstem, metoda projektu, ćwiczenia praktyczne, obserwacja, opis, burza mózgów, drama.

Formy pracy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne: książka A. i Cz. Centkiewiczów *Zaczarowana zagroda*, Krajowa Agencja Wydawnicza, Warszawa 1969; folder o Antarktydzie; paski z działaniami matematycznymi i wyrazami na tablicę; lupy, sanki; maskotka pingwina, paski papieru, kolorowe markery.

Przebieg zajęć

1. Udzielanie odpowiedzi na pytania, argumentowanie wypowiedzi fragmentami z książki:

Uczymy się stać prosto jak pingwiny Adeli

Jeszcze dwa ptaki i kolonia pingwinów gotowa

Zabawa w kontynenty Wygibajtus podróżnika odpręża po zajęciach plastycznych

Zbudowaliśmy zagodę z lodowych brył

Sluchamy baśni o Kajku i Gerdzie

- Na czym polega praca naukowców - polarników?
 - Jakie warunki panują na Antarktydzie?
 - Jak wygląda życie pingwinów?
2. Prezentacja folderu o Antarktydzie, rozdanie broszurek kolegom.
 3. Dostrzeganie ważnej roli współdziałania, szukanie odpowiedzi na pytania:
 - Co decyduje, że pingwiny radzą sobie w tak trudnych warunkach?
 - Jakich mądrości może nauczyć się człowiek, obserwując pingwiny?

Życie w grupie i współpraca pomogą pokonywać nawet najtrudniejsze sytuacje.

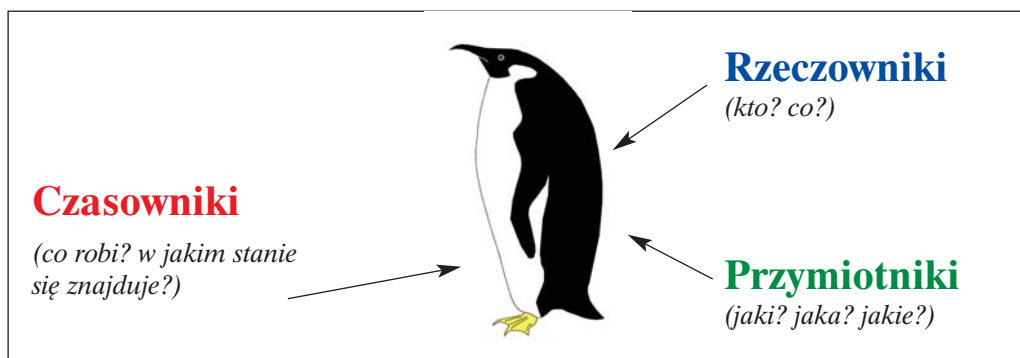
4. Układanie i rozwiązywanie zadań tekstowych.

Uczniowie układają zadania tekstowe do wybranego przez siebie działania zapisanego z lewej strony tablicy. W każdej treści musi znaleźć się dowolna liczba wyrazów umieszczonych po prawej stronie tablicy. Można zmieniać ich formę i liczbę.

5. Oglądanie płatków śniegu pod lupą.
6. Zabawy na śniegu:
 - rysowanie liter, znaków na śniegu, po śladzie,
 - zjazd na sankach z górki,
 - tor saneczkowy,
 - podrzucanie śniegowych kulek jedną ręką, a chwytanie drugą,
 - rzuty kulkami do celu.

7. Opis pingwina:
 - a) gromadzenie słownictwa o pingwinie. Dzieci zapisują słowa na kartkach, podają je nauczycielowi. Aby dany wyraz został wpisany do tworzonego banku słów, muszą go najpierw zilustrować różnymi środkami pozawerbalnymi. Gdy grupa rozwiąże zagadkę, kartkę umieszczamy na tablicy,
 - b) podział wyrazów na części mowy. Uczniowie wybierają zgromadzone wyrazy, głośno odczytują i umieszczają w odpowiednich miejscach.

98 - 24 =	9 · 8 =	pingwiny	jajko	opiekują się
	70 · 1 + 16 =	dorośle	gniazdo	znosi
84 - 20 + 15 =	66 - 39 =		dzieci	małe
	64: 8 + 75 =	Antarktyda	ryby	temperatura
32 + 46	= 49: 7 =	ptaki	pisklęta	wysiadywanie
(100 - 64): 6 =		karmi	pływają	troskliwie

c) Wykonywanie opisu pingwina w zależności od możliwości indywidualnych:

- Praca samodzielna z wykorzystaniem zgromadzonego słownictwa.
 - Udzielenie odpowiedzi na pytania.
 - Uzupełnienie wyrazami opisu z lukami.
 - Ułożenie opisu z rozsypanki zdaniowej.
8. Podsumowanie dnia i samoocena.

Uczniowie podają sobie wzajemnie maskotkę przedstawiającą pingwina i wyrażają swoje odczucia po zajęciach.

Temat: **Rodzice i dzieci**

Cele operacyjne

Uczeń:

- bogaci zasób słownictwa o wyrazy związane z Antarktydą,
- wypowiada się płynnymi zdaniami na dany temat,
- zna najważniejsze wartości, jakie powinna posiadać rodzina,
- umie właściwie spędzać wolny czas z najbliższymi,
- potrafi zaplanować swoją pracę,
- podejmuje próby układania rymowanek,
- prawidłowo formułuje pytania,
- współpracuje w zespole,
- zna i respektuje zasady gier, umie wygrać i przegrywać,
- buduje wielokąt, posługując się linijką, zna ich cechy, rozpoznaje i nazywa.

Metody: film, pogadanka, gra dydaktyczna, ćwiczenia praktyczne.

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, grupowa.

Środki dydaktyczne: film *Antarktyka*, Presspublika sp. z o.o., Warszawa; puzzle z rodziną pingwinów; 10 białych pudełek, markery, papier biały i niebieski, kostka do gry, niebieskie płótno.

Przebieg zajęć

1. Oglądanie filmu pt. *Antarktyda*.
2. Rozmowa na temat filmu: położenie, klimat, lodowce, pierwsze wyprawy, życie na Antarktydzie, rośliny, zwierzęta, człowiek, stacje badawcze.
3. Układanie puzzli – rodzina pingwinów, swobodne wypowiedzi na podstawie ilustracji i spostrzeżeń z filmu.
4. Co jest ważne w rodzinie?

Ułożenie listy różnych cech związanych z omawianym tematem.

Wybór dziesięciu najważniejszych – uzasadnianie decyzji.

Zapisanie wyrazów na kartonikach.

Budowanie piramidy (cztery kartoniki w pierwszej warstwie, trzy w drugiej, dwie w trzeciej i na szczycie jeden); próba hierarchizacji wartości najbardziej istotnych dla rodziny.

Wniosek!

Członkowie rodziny otaczają się miłością, są za siebie odpowiedzialni, troszczą się o siebie. Powinni także spędzać ze sobą wolny czas i wspólnie się bawić, na przykład grając w różne gry.

Co jest ważne w rodzinie?

serdeczność	wyrozumiałość	wrażliwość
miłość	cierpliwość	bezpieczeństwo
zgoda	oddanie	troska
pracowitość	czułość	więzi rodzinne
współpraca	szacunek	sukcesy
odpowiedzialność	przynależność	wzajemna pomoc
wspólne spędzanie czasu	akceptacja	szczerłość

Do krainy wiecznego lodu trzeba przejść przez śnieżny tunel

Długo przekładaliśmy te kostki, ale miłość zawsze była na samej górze

Kule gotowe, trafiamy do celu

Opracowanie gry planszowej

5. Ustalenie rodzaju gry, wzorowanie się na grach znajdujących się w domu lub klasie.
6. Przygotowanie instrukcji i zasad gry.
7. Nadanie tytułu: *Ucieczka z zaczarowanej zagrody*.
8. Tworzenie rymów – ułożenie wyliczanki ustalającej kolejność, według której gracz uczestniczą w zabawie. Wskazane przez nauczyciela dziecko rozpoczyna zabawę, podając wyraz, do którego pozostałe próbują znaleźć rym. Te, którym się to udało, biegną w jego stronę i chwytają się za ręce.

Zabawa toczy się dalej do chwili, gdy nikt nie pozostanie sam.

9. Układanie i zapisanie pytań do gry.
10. Przygotowanie pól do planszy.
Wycinanie wielokątów w kolorze białym i niebieskim. Odmierzanie odcinków, budowanie wieloboków według instrukcji nauczyciela i dowolnie przez uczniów. Wskazywanie i przeliczanie boków, kątów i wierzchołków.
11. Wykonanie pionków.
12. Zbudowanie planszy na podłodze.
Początek gry stanowi zagroda z białych kartoników, w których umieszczone są 4 pionki – pingwinki. Od tego miejsca do mety, czyli oceanu (niebieskie płótno), prowadzi droga biało-niebieskich pól.
13. Grają w wykonaną przez uczniów grę planszową.

Zabawa w czterech zespołach zgodnie z opracowaną instrukcją.

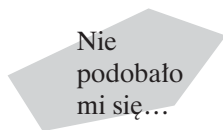
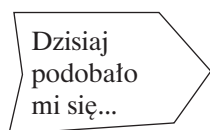
14. Indywidualne wykonanie małych plansz do gry przez każdego ucznia dla swojej rodziny.

Uwaga!

Nauczyciel przepisuje na komputerze i kseruje pytania opracowane przez dzieci, tak aby każde mogło zabrać je do domu.

15. Podsumowanie dnia i samoocena.

Uczniowie stają na białej i szarej krze lodowej, aby dokończyć zapisane tam zdania.

Temat: **Bal w lodowym pałacu**

Cele operacyjne

Uczeń:

- umie w skupieniu słuchać,
- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- chętnie uczestniczy w zabawach muzyczno-ruchowych,
- próbuje uzyskać oryginalne rozwiązania plastyczne,
- umie współdziałać podczas zabawy,
- uruchamia swoją twórczą wyobraźnię,
- zaspokajają potrzeby emocjonalne,
- rozumie, na czym polega prawdziwa przyjaźń.

Metody: ćwiczenia praktyczne, opowiadanie, pogadanka, drama, gra dydaktyczna.

Środki dydaktyczne: słoiki z nakrętkami, plastelina, potłuczona bombka, woda; biały tunel z płótna; aktorka w roli Królowej Śniegu; książka J. CH. Andersena *Baśnie*, „Nasza Księgarnia”, Warszawa 1990; utwór A. Vivaldiego pt. *Zima* z cyklu *Cztery pory*

roku (w: *Kształcenie zintegrowane klasa 2 Wesola szkoła* płyta 2, WSiP Spółka Akcyjna, Warszawa 2002); kasety, płyty z piosenkami dla dzieci; nagrody; gra planszowa *Ucieczka z Zaczarowanej zagrody*; foldery o Antarktydzie.

Przebieg zajęć

1. Wykonanie prezentu dla Królowej Śniegu – śnieżna kula z bałwankiem lub pingwinkiem. Na wewnętrzną stronę nakrętki od słoika uczniowie nakleją zimowe obrazki z plasteliny. Wsypują do środka rozbitą bombkę, a następnie wlewają wodę. Zakręcają i stawiają na nakrętce. Spadające drobiny bombki imitują śnieg.

Bal w pałacu Królowej Śniegu

2. Wejście do lodowego pałacu przez zaczarowany tunel.
3. Powitanie Królowej Śniegu, w tle słychać *Zimę* A. Vivaldiego.
4. Słuchanie baśni J. Ch. Andersena pt. *Królowa Śniegu* czytanej przez gościa.
5. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat treści baśni.
6. Znaczenie prawdziwej przyjaźni, cechy prawdziwego przyjaciela. Poszukiwanie wzorów w literaturze dziecięcej.
7. Zabawy przy muzyce, pąsy, konkursy z nagrodami.
8. Zaproszenie do gry planszowej opracowanej przez uczniów klasy II.
9. Wręczenie upominków Królowej Śniegu i młodszym kolegom: śnieżne kule i folder o Antarktydzie.
10. Zachęcenie uczniów do napisania w domu listu do Królowej Śniegu.
11. Ewaluacja.
Wszystkie dzieci stoją w kole, Królowa Śniegu po kolei podchodzi do dzieci z białymi balonami.
Gdy dzieci podzielią się swoimi wrażeniami z balu, otrzymują po jednym białym balonie.
12. Wyjście z krainy wiecznego lodu przez zaczarowany tunel.

Gra planszowa

Uciezka z zaczarowanej zagrody

Instrukcja do gry

❖ Gra planszowa przeznaczona jest dla 2–4 graczy lub 2–4 zespołów w wieku od 8 lat.

❖ Wyposażenie gry: – plansza
– 45 kart z pytaniami
– 4 pionki
– kostka
– instrukcja

❖ Przygotowanie do gry

Rozkładamy planszę do gry. Tasujemy karty z pytaniami i układamy na planszy tak, aby pytania były niewidoczne.

❖ PRZEBIEG I ZASADY GRY

Kolejność graczy ustalamy wg wyliczanki:

*Wędrowały trzy pingwinki,
przez lodowe ścieżynki.
Jeden czarny, drugi biały,
a odpada trzeci mały.*

1. Według ustalonej kolejności uczestnicy rozpoczynają grę od pola START. Przesuwają pionki po planszy zgodnie z wyrzuconą liczbą oczek na kostce.
2. Na planszy znajdują się pola w dwóch kolorach: białym i niebieskim. Po zatrzymaniu się na polu niebieskim uczestnik odpowiada na pytanie zapisane na kartoniku. Bierze pierwszą z wierzchu kartę z pytaniem, podaje poprzedniemu graczowi. On odczytuje głośno pytanie, potwierdza (lub nie) trafność odpowiedzi kolegi i odkłada kartonik z pytaniem na spód tego samego stosika. Za poprawną odpowiedź gracz otrzymuje 2 punkty.
3. Punkty notowane są na kartkach.
4. Do mety muszą dotrzeć wszyscy uczestnicy. Wygrywa ten gracz lub zespół, który zdobył najwięcej punktów.

mgr MONIKA SZCZEPAŃSKA
Szkoła Podstawowa w Stypulowie

Co pozwala pingwinom wytrzymać wielkie mrozy?

- a) gęste upierzenie i gruba warstwa tłuszczu pod skórą
- b) grube futro i małe łapki
- c) biało-czarne upierzenie

Jak nazywają się niewielkie obszary Antarktydy, na których latem odmarzają jeziora i małe strumyki?

- a) dżungle
- b) oazy
- c) pustynie

Gdzie leży Antarktyda?

- a) na południu kuli ziemskiej
- b) w Europie
- c) na północy kuli ziemskiej

Czym pokryty jest prawie cały kontynent Antarktydy?

- a) piaskiem
- b) lodem
- c) drzewami

Dlaczego pingwina nazwano Elegancikiem?

- a) ponieważ miał kamizelkę
- b) miał czarną łatkę na piersi przypominającą krawat
- c) zachowywał się elegancko i grzecznie

<p>Kto odkrył sposób ucieczki ptaków z zagrody?</p> <p>a) kapitan statku b) <u>pilot śmigłowca</u> c) Eskimosi</p>	<p>Czym zajmowali się naukowcy na Antarktydzie?</p> <p>a) badaniem życia Eskimosów b) <u>badaniem życia pingwinów</u> c) badaniem życia niedźwiedzi polarnych</p>
<p>Co zdziwiło profesora następnego dnia przy zagrodzie pingwinów?</p> <p>a) <u>zniknięcie pingwinów z zagrody i pozostanie na środku tylko jednego</u> b) brak pingwinów i ogromna dziura w ogrodzeniu c) ustawienie się pingwinów w równym szeregu</p>	<p>Jak brzmi przydomek ulubionego pingwina profesora?</p> <p>a) Mądrus b) Czyścioszek c) <u>Elegancik</u></p>
<p>Kto jest największym wrogiem pingwinów w oceanie?</p> <p>a) wieloryby b) kryl c) <u>lamparty morskie</u></p>	<p>Gdzie toczy się akcja książki Aliny i Czesława Centkiewiczów?</p> <p>a) w Europie b) <u>na Antarktydzie</u> c) w Polsce</p>
<p>Czym żywią się pingwiny?</p> <p>a) owocami b) <u>rybami i skorupiakami</u> c) wielorybami</p>	<p>Czyje imię nosi stacja naukowa, w której przebywają naukowcy z książki „Zaczarowana zagroda”?</p> <p>a) <u>profesora Dobrowolskiego</u> b) pingwina Elegancika c) Aliny i Czesława Centkiewiczów</p>
<p>Dlaczego przyrodniczy zaganił pingwiny do zagrody?</p> <p>a) <u>aby je zaobrączkować</u> b) aby zmierzyć ich wysokość c) aby je policzyć</p>	<p>W jakiej książce A. i Cz. Centkiewiczów występuje pingwin nazywany Elegancik?</p> <p>a) Doktor Dolittle i jego zwierzęta b) Królowa Śniegu c) <u>Zaczarowana zagroda</u></p>

<p>Z czego przyrodnicy wykonali zagrodę dla pingwinów?</p> <p>a) <u>z brył lodu</u> b) ze skrzyń c) ze sztachet</p>	<p>Jakie ptaki oprócz pingwinów można spotkać na Antarktydzie?</p> <p>a) <u>rybitwy, albatrosy, mewy</u> b) bociany, mewy, skowronki c) rybitwy, wróble, dzięcioły</p>
<p>Czym pokryte jest ciało pingwinów?</p> <p>a. skórą b. <u>szczelnie przylegającymi piórami</u> c. pancerzem</p>	<p>Jaki miesiąc jest najcieplejszy na Antarktydzie, gdzie temperatura może wynosić od -10°C do -35°C?</p> <p>a) <u>styczeń</u> b) maj c) wrzesień</p>
<p>Co ułatwia pingwinom pływanie?</p> <p>a) ciężar ciała b) mały dziób c) <u>skrzydła w kształcie wiosel i palce spięte błoną pławną</u></p>	<p>Jaka temperatura występuje w najzimniejszym miesiącu na Antarktydzie, czyli w lipcu?</p> <p>a) do -35°C b) <u>do -72°C</u> c) do -20°C</p>
<p>Jaki klimat panuje na Antarktydzie?</p> <p>a) <u>polarny</u> b) chłodny c) gorący i wilgotny</p>	<p>Jaką najniższą temperaturę zanotowano na Antarktydzie?</p> <p>a) <u>-89°C</u> b) -20°C c) -46°C</p>
<p>Jakie ssaki żyją na Antarktydzie?</p> <p>a) renifery b) <u>foki</u> c) mewy</p>	<p>Jakiej narodowości ludność na stałe zamieszkuje Antarktydę?</p> <p>a) Niemcy b) Amerykanie c) <u>żadnej</u></p>

<p>Jakie czynności wspaniale wykonują pingwiny?</p> <p>a) chodzą b) <u>pływają i nurkują</u> c) wspinają się</p>	<p>Gdzie pingwiny Adeli budują swoje gniazda?</p> <p>a) na lodzie b) na drzewie c) <u>w zagłębieniu obłożonym kamieniami</u></p>
<p>Który gatunek pingwinów należy do największych i osiąga nawet 120 cm wzrostu?</p> <p>a) pingwin Adeli b) <u>pingwin cesarski</u> c) pingwin równikowy</p>	<p>Ile jaj składają pingwiny?</p> <p>a) 6 b) 10 c) <u>1 lub 2</u></p>
<p>Jaki jedyny gatunek pingwina gnieździ się na półkuli północnej?</p> <p>a) pingwin królewski b) pingwin Adeli c) <u>pingwin równikowy</u></p>	<p>Który gatunek pingwinów nie buduje gniazd?</p> <p>a) pingwin Adeli b) pingwin białobrewy c) <u>pingwin królewski i pingwin cesarski</u></p>
<p>Ile palców u nogi ma pingwin?</p> <p>a) <u>trzy</u> b) pięć c) cztery</p>	<p>Gdzie rodzice pingwina królewskiego trzymają jajo?</p> <p>a) w gnieździe b) <u>na stopach i przykrywają fałdą brzuszną</u> c) pod skrzydłami</p>
<p>Który gatunek pingwinów ma policzki i gardło upierzone na kolor pomarańczowy?</p> <p>a) pingwin policjant b) pingwin Adeli c) <u>pingwin królewski</u></p>	<p>Kto wysiaduje jajo u pingwina cesarskiego?</p> <p>a) samica b) <u>samiec</u> c) samica i samiec</p>

<p>Jak długo samiec pingwina cesarskiego wysiaduje jajo i nie pobiera pokarmu?</p> <p>a) <u>około 65 dni</u> b) około 10 dni c) około 20 dni</p>	<p>Dlaczego pingwiny Adeli opuszczały Antarktydę?</p> <p>a) <u>z powodu srogiej zimy</u> b) ponieważ budowano stacje badawcze c) topił się lód</p>
<p>Jak nazywają się gromady starszych piskląt pingwinów?</p> <p>a) <u>szkółki</u> b) zebrania c) sejmiki</p>	<p>Kiedy pingwiny Adeli wracały do swoich gniazd?</p> <p>a) jesienią b) <u>wiosną</u> c) zimą</p>
<p>Jaką roślinność można głównie spotkać na Antarktydzie?</p> <p>a) <u>mchy, grzyby, porosty</u> b) mchy, paprocie, krzewy c) porosty, krzewy, drzewa</p>	<p>Ile ptaków zobaczył profesor pierwszego ranka po zapędzeniu ich do zagrody?</p> <p>a) 30 b) <u>1</u> c) 5</p>
<p>Czy pingwiny są ptakami?</p> <p>a) <u>tak</u> b) nie</p>	<p>Co zrobili przyrodnicy, aby ptaki już więcej nie uciekły z zagrody?</p> <p>a) pełnili dyżury przy zagrodzie b) całą noc oświetlali zagrodę c) <u>podwyższyli lodowe ściany zagrody</u></p>
<p>W jaki sposób pingwiny chronią się przed zimnem?</p> <p>a) ślizgają na brzuchach b) <u>skupiają w duże stada</u> c) podskakują</p>	<p>Na jakie informacje czekał profesor z różnych stron oceanu?</p> <p>a) <u>o wędrówkach pingwinów</u> b) o nadejściu wiosny c) o ilości statków pływających w oceanie?</p>